

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 18/2006 vp

Hallituksen esitys laeiksi kuluttajariitalautakunnasta ja Kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 15 päivänä syyskuuta 2006 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi kuluttajariitalautakunnasta ja Kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta (HE 115/2006 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 40/2006 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Marjo Lahelma, oikeusministeriö
- puheenjohtaja Pauli Ståhlberg, kuluttajavalituslautakunta
- apulaisjohtaja Päivi Seppälä, Kuluttajavirasto
- johtava asiantuntija Tytti Peltonen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- pääsihteeri Anne Viita, Vuokralaisten Keskusliitto ry
- toiminnanjohtaja Virpi Hienonen, Suomen Vuokranantajat ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- kaupp- ja teollisuusministeriö
- Keskukskauppakamari
- Suomen Kuluttajaliitto ry
- Suomen Yrittäjät.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kuluttajariitalautakunnasta ja samalla kumottavaksi nykyinen laki kuluttajavalituslautakunnasta. Kuluttajariitalautakunta olisi riippumaton ja puolueeton kuluttajariita-asioita käsittelevä oikeussuojaelin. Lautakunnan tehtävänä olisi antaa ratkaisusuosituksia laissa lueteltaviin yksittäisiin erimielisyyksiin. Lautakunnan toimivaltaan ehdotetaan lisättäväksi asuinhuoneiston vuokrausta ja asumisoikeuden luovuttamista koskevat riita-asiat. Näissä asioissa lautakunta

voi käsitellä paitsi kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan myös kahden yksityishenkilön välisiä erimielisyyksiä.

Lautakunta voisi käsitellä toimivaltaansa kuuluvan asian ryhmävalituksena, jos useilla kuluttajilla tai useilla yksityistakaajilla tai yksityisillä pantinantajilla on tai voidaan olettaa olevan samaa elinkeinonharjoittajaa kohtaan sellaisia vaatimuksia, jotka voidaan ratkaista yhdellä lautakunnan päätöksellä. Ryhmävalituksen saattaa vireille kuluttaja-asiamies.

Laissa säädettäisiin lisäksi lautakunnan kokoonpanosta sekä kuluttajariita-asian käsittelyä ja ratkaisemista koskevista menettelytavoista.

Kuluttajavirastosta annettuun lakiin ehdotetut muutokset koskevat lähinnä kuluttaja-asiamiehen toimivaltaa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hyväksytään jäljempänä mainituin täsmennyksin.

Kuluttajariitalautakunta antaa kuluttajariita-asioissa ratkaisusuosituksia. Ratkaisumenettely lautakunnassa on tuomioistuinmenettelyä yksinkertaisempaa, vapaamuotoisempaa ja joustavampaa. Lautakunnan suositukset eivät ole täytäntöönpanokelpoisia. Lautakuntakäsittelystä huolimatta taikka sen sijasta asia voidaan viedä tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos asianosainen katsoo asiansa tarvitsevan tuomioistuinkäsittelyn ja haluaa täytäntöönpanokelpoisen päätöksen.

Lautakunnan toimivaltaa laajennetaan nykyisestä kansalaisille tärkeisiin huoneenvuokrasuhdetta ja asumisoikeutta koskeviin asioihin. Lisäksi lautakunta voi käsitellä toimivaltaansa kuuluvan asian kuluttaja-asiamiehen vireille saattamana ryhmävalituksena. Lautakunnan toimintatapoja uudistamalla pyritään tehostamaan sen toimintaa ja nopeuttamaan asioiden käsitteilyä. Asian käsittely lautakunnassa on maksutonta.

Talousvaliokunta pitää myönteisenä, että tuomioistuinmenettelyn vaihtoehtona on valittavissa kevyempi riidanratkaisumahdollisuus. Tätä menettelyä käyttäen kansalainen saa oikeussuojaa kustannuksiltaan edullisesti.

Yksityiskohtaiset perustelut

13 §. Pykälän mukaan kuluttajariitalautakunnalla on asian selvittämiseksi oikeus muun muassa toimittaa katselmuksia. Ehdotetun 3 mo-

mentin mukaan kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa katselmuksen saisi toimittaa vain sen luvalla, jonka kotirauhan piiriin tila kuuluu.

Mainittua 3 momentin säännöstä on muutettu perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla siten, että katselmuksen kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa saa toimittaa vain, jos se on välttämätöntä katselmuksen kohteena olevan asian selvittämiseksi. Tämä vastaa perustuslakivaliokunnan omaksumaa linjaa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muutoin muuttamattomina paitsi 1. lakiehdotuksen 13 § muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotus

1. lakiehdotus

13 §

Asian selvittäminen

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Katselmus ei ole julkinen. Kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa katselmuksen saa toimittaa vain, jos se katselmuksen kohteena olevan asian selvittämiseksi on välttämätöntä. Katselmuksen sovelletaan muutoin, mitä hallintolain (434/2003) 38 §:ssä säädetään.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Sirpa Paatero /sd
vpj.	Jari Leppä /kesk	Klaus Pentti /kesk
jäs.	Arto Bryggare /sd	Antti Rantakangas /kesk
	Sari Essayah /kd	Martin Saarikangas /kok
	Esko Kiviranta /kesk	Sari Sarkomaa /kok
	Martti Korhonen /vas	Juhani Sjöblom /kok
	Marjaana Koskinen /sd	Oras Tynkkynen /vihr.
	Seppo Lahtela /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.